

Στά Ίχνη τῶν Ἁγίων

Ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας (12 Δεκεμβρίου)

*(Ἡ προετοιμασία γιά τή χριστουγεννιάτικη γιορτή θά μπορούσε νά γίνει ἀφόρμηση γιά τό μάθημα). Ποιοί ἦταν, παιδιά, οἱ πρῶτοι πού ἔμαθαν γιά τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ; Ναί, οἱ ἀπλοῖ καί ταπεινοί βοσκοί τῆς Βηθλεέμ. Γιά ἕναν τέτοιο **βοσκό** θά μιλήσουμε σήμερα. Δέν ἦταν ἀνάμεσα σέ κείνους πού εἶδαν τόν νεογέννητο Χριστό. Ἐζησε τρεῖς αἰῶνες μετά τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Μέ τή **δυνατή πίστη** ὅμως καί τήν **καθαρή καρδιά** του ἔγινε **ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας** μας. Τό ὄνομά του **Σπυρίδωνας**. Τιμοῦμε τή μνήμη του κάθε χρόνο στίς **12 Δεκεμβρίου**.*

Στά **τέλη τοῦ 3ου μ.Χ. αἰώνα** (270 μ.Χ.) γεννήθηκε ὁ Σπυρίδωνας στήν **Κύπρο**. Οἱ γονεῖς του ἦταν βοσκοί, φτωχοί ἄνθρωποι, πλούσιοι ὅμως σέ πίστη καί ἀρετή. Κι αὐτόν τόν πλοῦτο χάρισαν καί στόν γιό τους. Γράμματα πολλὰ δέν ἔμαθε ὁ Σπυρίδωνας. Ἐμαθε ὅμως ἀπό μικρός νά πιστεύει στόν Θεό καί ν' ἀγαπάει τούς ἀνθρώπους. Χαιρόταν νά βοηθᾷ, νά ἐξυπηρετεῖ, νά φιλοξενεῖ στό σπιτικό του. Χαιρόταν, ἐπίσης, μέ τήν ἀπλή καί ταπεινή καρδιά του νά βό-

σκει τὰ πρόβατά του. Γιά τήν πίστη καί τήν ἀρετή του ἔγινε γνωστός ὄχι μόνο στήν πόλη του, ἀλλά καί στά γύρω χωριά. **Τόν θεωροῦσαν παράδειγμα ἁγίου ἀνθρώπου.**

Ἔτσι, ὅταν πέθανε ὁ ἐπίσκοπος τῆς γενέτειράς του **Τριμυθούνας**, ὅλοι ἔστρεψαν τό βλέμμα τους στόν Σπυρίδωνα. Εἶχε ἤδη πεθάνει καί ἡ σύζυγός του (ἐκεῖνα τὰ χρόνια γίνονταν ἐπίσκοποι καί ἔγγαμοι κληρικοί), κι ὅλοι ζητοῦσαν αὐτόν γιά ἐπίσκοπο. Μά ὁ ἴδιος δίσταζε. Πῶς νά γίνει ἀπό βοσκός ἐπίσκοπος; Δέχτηκε μόνο ὅταν πείστηκε πῶς ὄχι οἱ συμπατριῶτες του ἀλλά ὁ Χριστός τόν καλεῖ ν' ἀφήσει τὰ πρόβατά του, γιά νά ποιμαίνει τό ποίμνιο τῆς Ἐκκλησίας.

Νά τος, λοιπόν, ὁ Σπυρίδωνας, στήν πόλη ὅπου γεννήθηκε, στήν Τριμυθούνα τῆς Κύπρου, ὄχι βοσκός ἀλλά Ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας. Σάν στοργικός πατέρας φροντίζει ἀκούραστα γιά ὅλους τούς πιστούς. Καί ὁ Θεός πολύ γρήγορα ἐπιτρέπει νά φανεῖ τό μεγαλεῖο τῆς ἀγιότητάς του:

Κάποια μέρα, τήν ὥρα τῆς Θείας Λειτουργίας, βλέπουν οἱ πιστοί ἀγγέλους νά περιτριγυρίζουν τήν Ἁγία Τράπεζα καί νά συλλειτουργοῦν μαζί του! Ὅταν ὁ Ἅγιος βγῆκε στήν Ὡραία Πύλη καί εἶπε «εἰρήνη πᾶσι» (= «εἰρήνη σέ ὅλους»), τοῦ ἀπάντησαν οἱ ἄγγελοι μέ τὰ λόγια πού λένε οἱ ψάλτες «καί τῷ πνεύματί σου» (= «καί σέ σένα νά ἔλθει ἡ εἰρήνη»!)

Κάποτε τόν πλησίασε ἕνας φτωχός πολύτεκνος οἰκογενειάρχης καί μέ δάκρυα τοῦ ζήτησε χρήματα γιά νά ξεχρεώσει ἕνα μεγάλο δάνειο. Ὁ δανειστής τόν ἀπειλοῦσε ὅτι θά τοῦ πάρει τό σπίτι του καί δέν θά λυπηθεῖ τὰ παιδιά του πού θά βρεθοῦν στόν δρόμο. Ποῦ νά βρεῖ ὁμως ὁ Ἅγιος ἕνα τόσο μεγάλο ποσό; Ξαφνικά, ἐκεῖ δίπλα του, βλέπει ἕνα φίδι νά σέρνεται μέσα στήν πρασινάδα. Σάν ἀστραπή πέρασε ἀπό τόν νοῦ του τό ραβδί τοῦ Ἀαρών, πού στό παλάτι τοῦ Φαραώ, μόλις ἔπεσε στή γῆ, ἔγινε φίδι. «Ἄς ἦταν, Κύριε, τό φίδι αὐτό νά γινόταν χρυσάφι γιά τόν φτωχό αὐτόν οἰκογενειάρχη», προσευ-

χήθηκε θερμά και σήκωσε τό χέρι του. Τό φίδι σταμάτησε. Ὁ Ἅγιος ἔσκυψε καί τό πῆρε. Στό χέρι του τό ἔρπετό μεταμορφώθηκε καί ἔγινε ὀλόχρυσο! Πλημμυρισμένος ἀπό εὐτυχία ὁ φτωχός ἄνθρωπος πῆρε τό χρυσάφι καί ἔτρεξε νά τό δώσει στόν πλούσιο δανειστή.

Κάποια ἄλλη μέρα ἦρθε κλαίγοντας μία γυναίκα καί ζητοῦσε ἀπό τόν ἅγιο Σπυρίδωνα ἕνα κόσμημα πού τό εἶχε δώσει στήν κόρη του νά τό φυλάξει. Ἡ κόρη του ὅμως εἶχε πεθάνει καί κανείς δέν γνώριζε πού βρισκόταν τό πολῦτιμο ἀντικείμενο. Τότε ὁ Ἅγιος πῆγε στόν τάφο της, προσευχήθηκε πρῶτα θερμά στόν Θεό κι ὕστερα τῆς μίλησε ἀπλά, σάν νά ἦταν ζωντανή: «Ποῦ ἔβαλες, κόρη μου, τό κόσμημα τῆς γυναίκας;». Κι αὐτή μέσα ἀπό τόν τάφο τοῦ ἀπάντησε καί τοῦ φανέρωσε τόν τόπο ὅπου τό εἶχε φυλαγμένο!

Δέν ἀναδείχθηκε ὅμως μόνο **θαυματουργός** ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας, ἀλλά καί **ὑπέρμαχος τῆς πίστεως**, μέγας θεολόγος ὁ πρῶην ἀπλοϊκός βοσκός!

Τό **325 μ.Χ.** ὁ αὐτοκράτορας, ὁ **Μ. Κωνσταντῖνος**, κάλεσε τούς ἐπισκόπους ἀπ' ὅλες τίς περιοχές τῆς μεγάλης αὐτοκρατορίας νά συγκεντρωθοῦν στή **Νίκαια**, μία πόλη κοντά στήν Κωνσταντινούπολη. Σ' αὐτήν τήν **Α' Οἰκουμενική Σύνοδο**, ὅπως ὀνομάζεται, συγκεντρώθηκαν **318 Πατέρες** τῆς Ἐκκλησίας μας -μεταξύ τους καί ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας-, γιά ν' ἀντιμετωπίσουν ἕναν μεγάλο αἰρετικό, τόν **Ἄρειο**. Αἰρετικός εἶναι ὅποιος νοθεύει καί ἀλλοιώνει, ὅποιος ἀλλάζει τίς ἀλήθειες τῆς πίστεως μας. Ὁ Ἄρειος ἦταν πρεσβύτερος καί θεολόγος, ἀλλά ὑποστήριζε φοβερές ἀσέβειες: ὅτι ὁ Χριστός δέν εἶναι Θεός κι ὅτι ὁ Θεός δέν εἶναι Τριαδικός.

Ἄρχισε, λοιπόν, μία πολύ σοβαρή συζήτηση ἀνάμεσα στούς ἁγίους Πατέρες καί στόν Ἄρειο. Οἱ πιο μορφωμένοι ἐπίσκοποι ἔδωσαν πραγματική μάχη. Μέ ἀτράνταχτα ἐπιχειρήματα ὑπερασπίστηκε τήν ἀλήθεια καί ὁ **ἅγιος Ἀθανάσιος**, πού ἦταν τότε ἀκόμη νεαρός διάκονος. Στό τέλος, σηκώνεται καί ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας καί ζητᾷ τόν

λόγο. "Όλοι σαστίζουν. Θά μπορέσει ό άπλοϊκός έπίσκοπος νά τά βάλει μέ τόν μορφωμένο Άρειο;

Κρατώντας στά χέρια του ένα **κεραμίδι** ό άγιος Σπυρίδωνας λέει στόν Άρειο: «Τό βλέπεις αυτό; Είται ένα, αλλά καί τρία πράγματα μαζί». Έπειτα, έκανε τό σημείο του Σταυρου λέγοντας δυνατά: «Είς τό όνομα του Πατρός καί του Υίου καί του Άγιου Πνεύματος». Τότε έγινε τό θαύμα: Τό κεραμίδι χωρίστηκε στά τρία στοιχεΐα από τά όποια ήταν φτιαγμένο. Μόλις ό Άγιος είπε «Είς τό όνομα του Πατρός», βλέπουν όλοι μία φλόγα ν' ανεβαίνει στόν ουρανó. Ήταν ή φωτιά πού είχε χρησιμοποιηθει για νά ψηθει ό πηλός καί νά γίνει τό κεραμίδι. Λέει στή συνέχεια «καί του Υίου» καί χύνεται από τό κεραμίδι νερό. Ήταν τό νερό πού είχε ανακατευτει μέ τό χώμα για νά γίνει ό πηλός. Λέει τέλος «καί του Άγιου Πνεύματος» κι άνοίγοντας τή χούφτα του δείχνει τό χώμα πού είχε χρησιμοποιηθει για νά γίνει τό κεραμίδι. Άν ένα άπλό άντικείμενο, ένα κεραμίδι, είναι φτιαγμένο από τρία υλικά τά όποια γίνονται ένα, τί έμποδίζει τόν Θεό νά είναι **Τριαδικός, δηλαδή τρία πρόσωπα -Πατήρ, Υίός καί Άγιο Πνεύμα- αλλά ένας Θεός;**

Τό θαύμα του Άγιου καταντρόπιασε τόν Άρειο καί τούς όπαδούς του. Οί άγιοι Πατέρες δόξασαν τόν Θεό πού μ' αυτόν τόν θαυματουργικό τρόπο έλαμψε ή άλήθεια.

Τό τριαδικό δόγμα

Αυτή ή άλήθεια, παιδιά, άποτελει τό πρώτο δόγμα της πίστης μας. Δόγματα όνομάζονται οί μεγάλες άλήθειες της πίστης μας πού δέν μπορούμε νά τις καταλάβουμε μέ τό μυαλό μας, αλλά τις δεχόμαστε όπως μās τις άποκάλυψε ό Χριστός καί μās τις δίδα-

ξαν οι Άγιοι Πατέρες της Έκκλησίας μας.

Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε τα δόγματα της πίστης μας και να τα ξεχωρίζουμε από τις πλάνες των αίρετικῶν, γιατί είναι **οι ἀλήθειες πού μᾶς ὀδηγοῦν στή σωτηρία**, στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ. Φανταστεῖτε ν' ἀκολουθοῦμε κάποιες **πινακίδες** γιά νά φτάσουμε στόν προορισμό μας καί... νά βρεθοῦμε στόν γκρεμό, γιατί κάποιιοι τίς ἀλλάξαν καί δέν δείχνουν σωστά τόν δρόμο! Ἡ σκεφτεῖτε νά παίρνομε ἕνα **φάρμακο** γιά νά γίνουμε καλά κι αὐτό νά 'ναι νοθευμένο! Θά βλάψει ἀσφαλῶς χειρότερα τήν ὑγεία μας. Τόσο μεγάλο κακό εἶναι νά νοθεύονται οἱ ἀλήθειες τῆς πίστης μας. Τόσο μεγάλη ἀνάγκη εἶναι νά τίς κρατοῦμε ἀναλλοίωτες, ὅπως ἀκριβῶς μᾶς τίς παρέδωσαν οἱ ἅγιοι Πατέρες.

Κι ὅπως ἀναφέραμε παραπάνω, τό μεγαλύτερο δόγμα τῆς πίστης μας εἶναι ὅτι **ὁ Θεός εἶναι Τριαδικός**. Δηλαδή εἶναι τρία πρόσωπα -ὁ Πατέρας, ὁ Υἱός καί τό Ἅγιο Πνεῦμα- ἀλλά ἕνας Θεός.

Ἐντούτοις, ὑπάρχουν καί στίς μέρες μας δυστυχῶς πολλοί αίρετικοί. Τήν πλάνη τοῦ Ἀρείου ὑποστηρίζουν σήμερα οἱ **Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά** ἢ ἀλλιῶς **Χιλιαστές**. Τί τραγικό! Κρατοῦν στά χέρια τους τήν Ἁγία Γραφή, ἀλλά δέν πιστεύουν στήν Ἁγία Τριάδα! Κι ὅμως -ἀνοιῖτε, παιδιά, τήν Καινή Διαθήκη στό **κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιο**, στό τελευταῖο κεφάλαιο, στόν 19 στίχο-, ὁ Χριστός ξεκάθαρα παραγγέλλει στούς μαθητές Του νά βαπτίζουν τούς ἀνθρώπους **«εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»**.

Οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί ὁμολογοῦμε τήν πίστη μας στήν Ἁγία Τριάδα κάθε φορά πού ἀπαγγέλλουμε τό Σύμβολο τῆς Πίστης μας, τό **«Πιστεύω»**. Ἐχετε προσέξει τί λέμε; «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα παντοκράτορα... Καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ... Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ ζωοποιόν...».

Ὁμολογοῦμε, ἐπίσης, τήν πίστη μας αὐτή κάθε φορά πού κά-

νουμε σωστά τό **σημείο τοῦ σταυροῦ**. Ἐνώνουμε τά τρία μας δάχτυλα, γιά νά δείξουμε ἀκριβῶς ὅτι ὁ Θεός εἶναι τρία πρόσωπα -Πατήρ, Υἱός καί Ἅγιο Πνεῦμα- ἀλλά ἕνας Θεός.

Μπορεῖτε νά σκεφτεῖτε, παιδιά, καί κάποιες **προσευχές** τῆς Ἐκκλησίας μας πού φανερώνουν τό τριαδικό δόγμα;

- «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»: Ἕνα τό ὄνομα, γιατί ἕνας εἶναι ὁ Θεός, ἀλλά τρία τά πρόσωπα, Πατήρ, Υἱός καί Ἅγιο Πνεῦμα.

- Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι.

- «Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς»: Τρεῖς φορές λέμε τό «ἅγιος», γιατί ὁ ἕνας ἅγιος Θεός εἶναι τρία πρόσωπα.

Σήμερα θά μάθουμε μία ἀκόμη σύντομη προσευχή, ἕναν ὕμνο μέ τόν ὁποῖο ζητοῦμε τό ἔλεος τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ γιά ὅλο τόν κόσμο:

**«Ὡ Τριάς Θεέ μου,
Πατήρ, Υἱός καὶ Πνεῦμα,
ἐλέησον τὸν κόσμον».**

Ἵποσημείωση: *Θά μπορούσαμε στό τέλος τοῦ μαθήματος, νά μοιράσουμε στά παιδιά τό ἀπολυτικό τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνα καί νά τοὺς ζητήσουμε νά ἐπισημάνουν τίς ἀναφορές στά θαύματά του.*

Τό λείψανο τοῦ Ἁγίου διατηρεῖται μέχρι σήμερα ὁλόσωμο στήν Κέρκυρα καί συνεχίζει νά θαυματουργεῖ.

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. *Εικόνα αγίου Σπυρίδωνα.*
2. *Φωτογραφίες από τόν ναό του Ἁγίου στήν Κέρκυρα.*
3. *Σελιδοδείκτες μέ τήν προσευχή στήν Ἁγία Τριάδα.*
4. *Ἀπολυτικίο (μέ ἀπόδοση, σέ ἀρχεῖο κειμένου).*
5. *Μεγαλυνάριο σέ ἀρχεῖο κειμένου-ἤχου.*
6. *Ζωγραφιά.*
7. *Παιχνίδι.*
8. *Κατασκευή: Κεραμικά χριστουγεννιάτικα στολίδια.*
9. *Προσκλήσεις γιά χριστουγεννιάτικη γιορτή.*